

«ELS NENS DEL SAC»: TERROSSOS DE SUCRE FETS METZINA

La lectura del recull de contes de Damià Bardera no deixa indiferent. Crec que aquesta asseveració és la que sosté i dóna entitat al llibre d'aquest jove escriptor empordanès. No deixa indiferent i sacseja. I, avui dia, acostumats a la superproducció de llibres fets tant de forma com de contingut, ensopegar amb un llibre com el de Bardera suposa, d'entrada, un bon motiu per llegir-lo i escatir-ne els encerts.

El primer conte, «El cavallitu», suposa un cop de puny als morros del lector. Res de concessions. L'autor et deixa molt clar quin joc et proposa, en quin univers està a punt d'entrar: el de la irreverència d'un món que en realitat és el mirall invertit del núvol de cotó de les faules infantils i animals, del nostre imaginari col·lectiu. Si Pere Quart en el seu *Bestiari*, des de la ironia, ja posava en evidència les virtuts i els defectes dels éssers humans i, per altra banda, Pere Calders, des de l'imaginari fantàstic, en ressaltava la comicitat de la convivència, Damià Bardera fa un pas més i juga amb el sentit literal i metafòric de les faules que estafà. El lector hi trobarà, en aquests contes breus, braços i cames escapçades, nens que perden ulls, mainada cruel i adults que es transformen en nens, caníbals que fan el vermut i animals de tota mena que reproduïxen el somriure grotesc dels humans. Crítica social i moral, mofa i escarni de la nostra societat paranoica amanida de psiquiatres que recepten pastilles màgiques. En aquest sentit, el títol sovint ens dóna la clau interpretativa.

No hi he sabut veure, per altra banda, la puresa d'estil que ressenyen alguns. Sí que és cert que en contes com, per exemple, «El cavallitu», «Caputxeta», «El gegant del pi», «Blancaneus», «Les rates», «L'ós panda», l'estil narratiu és molt acurat. Però de vegades sembla que l'autor no es recorda de mantenir aquest

nivell formal. Damià Bardera combina la poesia amb la narrativa més transparent. I, des dels meu punt de vista, quan vol ser poètic, excel·leix, i quan vol ser més narratiu, simplement no excel·leix tant: s'oblida dels detalls i s'instal·la en els genèrics o no està prou a l'aguait, per exemple, de les redundàncies o de la tirallonga d'adjectius junts que no ofereixen nous matisos.

De tota manera, recomano al lector la lectura d'aquest recull de contes pels motius que he exposat més amunt. Fixeu-vos, si no, en l'acabament del primer conte, «El cavallitu», que, al meu entendre, dóna el to a tot el llibre: «Esperant el retorn circular d'un nen sense cames, un nen de fireta, integrat en un cavall de mentida, i sempre amb un somriure gravat al rostre, tots tres, sense defallences de cap mena, sempre renovant la vida una vegada i una altra».

O, si voleu, en aquestes dues frases que encapçalen «Blancaneus»: «Avui és lluna plena. Una lluna immensa i groga, a punt de rebentar». Per detalls com aquests, ja val la pena llegir *Els nens del sac*.